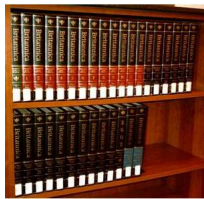

Vĩnh biệt Britannica!

Tác Giả: Nguy&#n H&#ng Qu&#c
Thứ Tư:, 21 Tháng 3 Năm 2012 04:42

Britannica sẽ đình chỉ việc xuất bản trên giấy để tập trung vào bản điện tử trên internet

Mời đây, Ban giám đốc Tập đoàn Bách khoa Toàn thư Britannica tuyên bố họ sẽ đình chỉ việc xuất bản trên giấy để tập trung vào bản điện tử trên internet.

Độc bản tin này, tôi đang thấy buồn buồn.

Thật ra, tôi chưa bao giờ có bộ Bách khoa Britannica trong nhà cả. Không có không phải vì không thích. Thích chứ. Ai mê sách mà lại không thích sẽ hiểu một bộ từ điển đồ sộ như tiếng, như một lâu đài tri thức của nhân loại, như thế. Chỉ có điều là, do chút cân nhắc, tôi quyết định không mua, dù trong lòng lúc nào cũng thèm thuồng. Thành ra, với tôi, bộ từ điển này cũng hiện hữu như một người tình xa.

Năm 1991, lúc tôi tập Pháp sang định cư ở Úc, việc bán Tập đoàn Bách khoa Toàn thư Britannica đang đến mùa. Hiểu như đến nhà người nào cũng thấy một cái kệ thâm nhập đến một dãy gồm một dãy kệ cuốn dày cộm và chi chít chữ. Sau, tôi mới biết có nhiều người chỉ sống bằng nghề điện tử nhà, thấy nhà để giữ thiếp u Britannica. Tôi chỉ như mang máng thấy ý, giá một bộ như thế cũng đến trên dưới một ngàn rưỡi đô-la. So với một giá thấy ý, đó là số tiền lớn. Nhưng nhiều người vẫn mua. Tôi biết, trong số đó, có nhiều người không hề thích đọc sách. Nhưng là sách bằng tiếng Anh, thì ngôn ngữ họ còn rành lắm. Bao nhiêu năm bộ từ điển khổng lồ nằm yên trong nhà, dù phải bày bệ, vẫn còn trình trình, chưa có một bàn tay nào để vào.

Hỡi, mới biết có nhiều lý do. Trước hết, là vì thói quen: thấy ai cũng có nên mình cũng mua. Đó bằng người khác. Sau nữa, có chút gì như tâm lý sùng tín sách vở, xuất phát từ một cảm giác của những người trẻ còn ít nhiều ngạc nhiên trên đất khách: công nghệ, nếu có bộ từ điển bách khoa toàn thư này ở nhà, một lúc nào đó, mình sẽ biết được mọi chuyện, và như thế, cũng sẽ rất trí thức. Tuy nhiên, tôi nghĩ, lý do này mới là quan trọng nhất: người ta hy vọng con cái sẽ học

Vĩnh biêt Britannica!

Tác Giả: Nguy&#n H&#ng Qu&#c
Thứ Tư; 21 Tháng 3 Năm 2012 04:42

đ&#c nhi&#u đi&#u đ&#. Ng&#i Vi&#t v&#n th&#ng con và v&#n tr&#ng h&#c v&#n, ai cũng mong con cái h&#c gi&#i đ&# đ&#c thẳng ti&#n trong xã h&#i. Nh&#ng trong hoàn c&#nh nh&#ng năm đ&#u t&# n&#n, còn ng&#ngàng và lúng túng trong cu&#c s&#ng m&#i và gi&#a m&#t n&#n văn hoá m&#i, ng&#i ta bi&#t không th&# giúp đ&# đ&#c gì nhi&#u trong chuy&#n h&#c hành c&#a con cái. &# Vi&#t Nam, đi h&#c v&#, con cái h&#i, b&# m&# còn có th&# gi&#i đ&#. &# đ&#t khách, v&#i nhi&#u ng&#i, vi&#c đó tr&# thành vô v&#ng. B&# t&# đi&#n bách khoa toàn th&# n&#ng tr&#u kia xu&#t hi&#n nh&# m&#t v&# c&#u tinh. Con cái h&#i gì, b&# m&# ch&# c&#n h&#t hàm v&# phía...b&#u b&#i. Th&# là xong.

Vi&#t nh&# trên, tôi ch&# mu&#n bày t&# m&#t s&# thông c&#m đ&#i v&#i tâm lý c&#a nh&#ng ng&#i t&# n&#n trong giai đ&#n đ&#u ch&# không h&# có ý m&#a mai. V&# l&#i th&#i &#y, không ph&#i ch&# có ng&#i Vi&#t Nam m&#i đua nhau mua Britannica. C&# ng&#i Úc cũng th&#. Đ&#n nhà b&#n bè ng&#i Úc, tôi cũng th&#y nh&#ng cái k&# th&#m th&#p bày ch&#t nh&#ng cu&#n t&# đi&#n dày c&#m nh&# th&#. Đó cũng chính là th&#i huy hoàng nh&#t c&#a Britannica: có năm, riêng &# M&#, h&# bán đ&#c đ&#n 120.000 b&#.

H&#n n&#a, ngay c&# khi đó ch&# là chuy&#n th&#i th&#ng thì, theo tôi, vi&#c b&# ti&#n ra mua sách, dù đ&# trang trí, cũng là m&#t vi&#c đáng khuy&#n khích. B&#n thân tôi v&#n thích trang trí nhà b&#ng sách. Tôi xem là đ&#p nh&#ng b&#c t&#ng bày đ&#y sách. M&#t s&# b&#n bè tôi cũng v&#y. Cũng giành ph&#n quan tr&#ng nh&#t trong nhà đ&# bày sách và giành nh&#ng giây phút thanh th&#n nh&#t đ&# ng&#m nghĩa nh&#ng cu&#n sách &#y. Có ng&#i lâu lâu l&#i t&#n m&#n ng&#i đ&#m s&# l&#ng sách mình có trên k&#. 500 cu&#n &#? – Ít quá. H&# l&#i thu vén ti&#n b&#c đ&# mua thêm. T&#ng cu&#n. T&#ng cu&#n. Đ&#n lúc m&#t t&#ng đ&# ch&#t c&#ng sách, h&# không gi&#u đ&#c ni&#m vui s&#ng đ&#n h&# hê.

Không ai có th&# ph&# nh&#n chính nh&#ng cu&#n sách nh&# th&# đã thúc đ&#y văn hóa và văn minh nhân lo&#i ti&#n tri&#n v&#t b&#c. Có th&# nói m&#t cách ng&#n g&#n, n&#n văn hóa và văn minh hi&#n đ&#i đ&#c xây đ&#ng trên m&#t cái n&#n chính: sách. Sách, m&#t m&#t, giúp ki&#n th&#c đ&#c tích lũy và b&#o t&#n, l&#u truy&#n t&# đ&#i này sang đ&#i khác, m&#t khác, giúp các ki&#n th&#c đ&#c đ&#i chi&#u, c&# x&#t v&#i nhau, và đ&#i m&#t nhìn mang tính phê phán c&#a ng&#i đ&#i, b&# sung, t&# làm hoàn ch&#nh và cu&#i cùng, làm n&#y n&# các ki&#n th&#c m&#i. C&# th&#, ki&#n th&#c đ&# ra ki&#n th&#c.

Trong các lo&#i sách, các cu&#n t&# đi&#n, đ&#c bi&#t t&# đi&#n bách khoa, t&#n t&#i nh&# nh&#ng t&#p đ&#i thành, t&#ng k&#t ki&#n th&#c c&#a c&# m&#t th&#i đ&#i. Năm 1768, khi b&# bách khoa toàn th&# đ&#u tiên Britannica g&#m ba t&#p ra đ&#i, nó đ&#c chào đón nh&# m&#t k&#t tinh c&#a c&# quá trình h&#c t&#p, tìm ki&#m và phát minh c&#a nhân lo&#i trong hàng m&#y ch&#c th&# k&#, và nh&# m&#t hình &#nh tiêu bi&#u c&#a th&#i k&# Khai sáng, lúc trí tu&# đ&#c lên ngôi. Sau này, càng ngày Britannica càng đ&#c m&#r&#ng và phát tri&#n. Năm 2010, &#n b&#n c&#a Britannica g&#m đ&#n 32 t&#p, n&#ng đ&#n g&#n 59 ký (129 pounds), ch&#a đ&#ng vô s&# nh&#ng ki&#n th&#c mà nhân lo&#i đã tích lũy đ&#c.

Vĩnh biệt Britannica!

Tác Giả: Nguyễn Hoàng Quốc
Thứ Tư, 21 Tháng 3 Năm 2012 04:42

Tuy nhiên, dù có ý nghĩa lớn lao như vậy, số bản của Britannica càng ngày càng giảm sút. Năm 2010 chỉ bán được có 8000 bản. Bên ngoài khác, hàng triệu người đăng ký, vốn nằm trong kho: Nếu không ai mua, chúng sẽ bị chuyển các hãng tái chế giấy, rồi đó, sẽ bị xay nát để được hóa thân thành những tờ giấy trắng. Trùng tình.

Tại sao Britannica bán in trên giấy lâm vào hoàn cảnh khốn cùng như vậy?

Câu trả lời rất rõ: Nó bị internet tấn công!

Thập nhút, từ đầu thập niên 1990, tiên đoán được xu hướng phát triển của thị trường, Britannica đã chuyển bán cho các hình thức tiện lợi hơn: từ đầu, dưới hình thức CD, sau đó, trên các website. Những năm gần đây, trong hàng loạt sản phẩm của Britannica, tỉ lệ bán trên nền tảng bán lẻ giảm chỉ còn có 1%, trong khi đó số tiền thu được trên internet lên đến 15% (số còn lại là tiền từ việc bán tài liệu giấy và tham khảo cho các trường học để mua sắm, 85%).

Thứ hai, ngay trên internet, Britannica cũng bị cạnh tranh gay gắt từ Wikipedia, một loạt bài viết bách khoa toàn thư... chùa, vốn được viết bởi hàng chục ngàn tác viên vô danh trên khắp thế giới. Trước đây, giới hàn lâm nhìn Wikipedia bằng cặp mắt khá coi thường. Sinh viên các đại học thường được dạy rằng: không được sử dụng tài liệu trên Wikipedia trong các bài luận văn. Nhưng dần dần, và sau, nền tảng này vượt Wikipedia càng ngày càng giảm. Năm 2005, tạp chí khoa học Nature làm một cuộc điều tra, thấy trong 42 đầu mục được xem xét trên thế giới, số bài trung bình trong một bài trên Wikipedia là 4, trên Britannica là 3. Mặc kệ chênh lệch này, thật ra, không đáng kể mấy.

Bởi vậy, cái chết của Tập đoàn Bách khoa Toàn thư Britannica năm nay bán lẻ giảm giấy không những cho thấy sự suy giảm của internet trên sự phát triển văn hóa trên giấy in mà còn có sự suy giảm của tập thể vô danh trên một nền tảng chuyên gia ít ỏi.

Chưa ai biết tương lai nhân loại sẽ đi về đâu trước sự suy giảm của hai thế giới này.